

**TÜRK VERGİ HUKUKUNDA
İZAHA DAVET MÜESSESESİ VE ETKİNLİĞİNİN
VERGİ MÜFETTİŞLERİ BAKIŞ AÇISIYLA ARAŞTIRILMASI**

YETKİN
YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1905-1

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 75879

Dr. Erhan BAYAR

YMM Elif AKKOÇ MUTLU
E. Vergi MüfettiŐi

TÜRK VERĐİ HUKUKUNDA
İZAHA DAVET MÜESSESESİ
ve
ETKİNLİĞİNİN VERĐİ
MÜFETTİŞLERİ BAKIŞ AÇISIYLA
ARAŞTIRILMASI

ANKARA 2024

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xv
ŞEKİL LİSTESİ.....	xvii
TABLO LİSTESİ.....	xix
GRAFİK LİSTESİ.....	xxi
BÖLÜM 1. GİRİŞ.....	1

BÖLÜM 2.

İZAHA DAVET MÜESSESESİ İLE İLGİLİ TEMEL BİLGİLER

2.1. İZAHA DAVET KAVRAMI.....	3
2.1.1. İzaha Davetin Kanuni Temelleri.....	4
2.1.2. İzaha Davet Müessesesinin Kapsamı	6
2.1.3. İzaha Davet Müessesesinin Amacı.....	8
2.2. SEÇİLMİŞ BAZI ÜLKELERDEKİ İZAHA DAVET BENZERİ UYGULAMALAR.....	9
2.2.1. İngiltere	9
2.2.2. Almanya	10
2.2.3. Fransa	11
2.2.4. Amerika Birleşik Devletleri.....	12
2.3. İZAHA DAVET MÜESSESESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	16
2.3.1. İdari İşlem Teorisi Bakımından Niteliği.....	16
2.3.2. Tarha Hazırlayıcı Ön İşlemler İle İzaha Davet Müessesesinin Karşılaştırılması.....	17

2.3.2.1.	Bilgi Toplama İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	17
2.3.2.2.	Arama ile İzaha Davetin Karşılaştırılması	18
2.3.2.3.	Yoklama İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	19
2.3.2.4.	Vergi İncelemesi İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	20
2.3.3.	Vergi Uyuşmazlıklarının İdari Çözüm Yolları İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	22
2.3.3.1.	Pişmanlık ve Islah İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	22
2.3.3.2.	Cezalarda İndirim İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	25
2.3.3.3.	Uzlaşma İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	27
2.3.3.3.	Hata Düzeltme İle İzaha Davetin Karşılaştırılması	30
2.3.3.4.	Değerlendirme	30
2.3.4.	Anayasal İlkeler Yönünden İzaha Davet Müessesesi	31
2.3.4.1.	İzaha Davet Müessesesinin Kanunilik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi	31
2.3.4.2.	İzaha Davet Müessesesinin Eşitlik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi	35

BÖLÜM 3.

İZAHA DAVET MÜESSESESİNİN UYGULAMA SÜRECİ VE SONUÇLARI

3.1.	GENEL OLARAK İZAHA DAVET MÜESSESESİ	37
3.2.	İZAHA DAVETİN ŞARTLARI	38
3.2.1.	Usul Yönünden Şartlar	38
3.2.1.1.	Ön Tespit Şartı	38
a.	Vergi İncelemesine Başlanılmamış veya Takdir Komisyonuna Sevk İşleminin Yapılmamış Olması	38
b.	İhbarda Bulunulmamış Olması	39
3.2.1.2.	Ön Tespit Yapmaya Yetkili Merciler	40
a.	Gelir İdaresi Başkanlığı Bünyesinde Kurulan İzah Değerlendirme Komisyonu	41

b.	Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı Bünyesinde Kurulan İzah Değerlendirme Komisyonu.....	42
c.	İzah Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Yetkileri	42
3.2.2.	Konu Yönünden Şartlar.....	42
3.2.2.1.	BA-BS Formlarının Çapraz Kontrolü Neticesinde Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi.....	43
3.2.2.2.	Katma Değer Vergisi (KDV) Beyannamesi ile Banka ve Kredi Kartı Satış Bilgilerinin Uyumsuzluğu.....	43
3.2.2.3.	Yıllık Beyannameler ile Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin Uyumsuzluğu	44
3.2.2.4.	Çeşitli Kurum ve Kuruluşlardan Elde Edilen Bilgiler Çerçevesinde Asgari Ücret Tarifelerine Uyulmadığının Tespiti.....	44
3.2.2.5.	Yıllık Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannameleri Üzerinde Yapılan Kanuni Haddi Aşan İndirimler	45
3.2.2.6.	Dağıttığı Karlar Üzerinden Tevkifat Yapılmadığının Tespiti.....	46
3.2.2.7.	Yasal Süreyi Aşan Geçmiş Yıl Zararlarının Tespiti.....	50
3.2.2.8.	Yanlış Hesaplarda Beyan Edilen İştirak Kazançları.....	51
3.2.2.9.	KVK 5/1-e Maddesi Kapsamında Karşılaşılan Uygulama Hataları	53
3.2.2.10.	Örtülü Sermaye Uygulamasında Yönelik Yapılan Hataların Tespiti.....	55
3.2.2.11.	Ortaklardan Alacaklar ve Faiz Gelirleri Hesapları Arasında Görülen Uyumsuzluk	56
3.2.2.12.	Ortaklık Haklarını Elden Çıkardığı Halde Beyanda Bulunmayan Limited Şirket Ortaklarının Tespiti	57
3.2.2.13.	Gayrimenkul Alım/Satım Bedellerinin Eksik Beyan Edilmiş Olabileceğine Dair Yapılan Tespitler.....	57
3.2.2.14.	Gayrimenkullere İlişkin Değer Artışı Kazançlarının Bildirilmediğinin Tespiti.....	58

3.2.2.15. Gayrimenkul Sermaye İratlarını Beyan Etmeyen Mükelleflerin Tespiti	60
3.2.2.16. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanılması Durumunda Mükelleflerin İzaha Davet Edilmesi.....	62
3.3. İZAHA DAVET YAZISI VE TEBLİĞİ.....	66
3.4. İZAHA DAVETİN SONUÇLARI	69
3.4.1. Yapılan İzahın Komisyon Tarafından Kabulü.....	71
3.4.2. Yapılan İzahın Komisyon Tarafından Yeterli Görülmemesi ve Reddi.....	72
3.4.3. Mükellefin İzahta Bulunmaması.....	75
3.4.4. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanımı Kapsamında Sonuçları	78
3.4.5. İzaha Davete İlişkin İdarenin Değerlendirmelerine Karşı Mükellefin Başvurabileceği İdari ve Adli Yollar.....	79
3.4.5.1. Adli Yollar	79
3.4.5.2. İdari Yollar	82
3.5. İZAHA DAVET MÜESSESESİNİN OLUMLU ETKİLERİ	84
3.5.1. Vergi İdaresince Gereksiz Yere Vergi İnceleme Yapılmasının Önlenmesi ve Vergi İdaresi Çalışanlarının İş Yükünün Azaltılarak Emek ve Zaman Kaybının Önüne Geçilmesi.....	84
3.5.2. Hazine Açısından Vergi ve Cezaların Bir Kısmının Tahsiline İmkan Sağlaması.....	85
3.5.3. Vergisel Açıdan İndirimli Ceza Uygulanması/Vergiye Uyum Maliyetinin Azaltılması	85
3.5.4. Mükelleflerin Takdir Komisyonuna veya Vergi İncelemesine Sevk Edilmesinin Önlenmesi.....	86
3.5.5. Vergiye Gönüllü Uyumun Artırılması	86

BÖLÜM 4.

İZAHA DAVET MÜESSESESİNİN ETKİNLİĞİNİN VERGİ MÜFETTİŞLERİ BAKIŞ AÇISIYLA ARAŞTIRILMASI

4.1. ARAŞTIRMANIN AMACI	89
4.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	89
4.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEM.....	89

4.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI VE VARSAYIMLARI	91
4.5. ARAŞTIRMADA KULLANILAN VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ VE GÜVENİLİRLİK ANALİZİ.....	92
4.6. ARAŞTIRMANIN SONUCU ELDE EDİLEN BULGULAR.....	93
4.6.1. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	95
4.6.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları	107
BÖLÜM 5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	119
KAYNAKLAR (REFERENCES).....	129
Kitaplar.....	129
Makaleler.....	132
Tezler	137
Elektronik Yayınlar / İnternet.....	138
Mevzuat.....	140
EKLER.....	143
Ek-1: Anket Formu.....	143

KAYNAKLAR (REFERENCES)

Kitaplar

- Aksoy, Ş, (1996), “*Vergi Hukuk ve Türk Vergi Sistemi*”, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Alp, Z, (2023), “*Vergi Uyuşmazlıklarında Yeni Bir İdari Çözüm Yolu Olarak “İzaha Davet” Müessesesi*”, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Ateşgaçoğlu, E, (2012), “*Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtımı*”, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Baş, T, (2005), “*Anket (Nasıl Hazırlanır, Uygulanır, Değerlendirilir?)*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Bayram, N, (2009), “*Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi*”, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Büyüköztürk, Ş, (2005), “*Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*”, Pegem Akademi, Ankara.
- Can, A., (2023), “*SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*”, 11. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Mutlu, E., Bayar, E, (2022), “*Türk Vergi Hukukunda Pişmanlık ve Islah*”, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Candan, T, (2006), “*Vergilendirme Yöntemleri ve Uzlaşma*”, 2. Baskı, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara.
- Çağlayan, R, (2015), “*İdare Hukuku Dersleri*”, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Çam, M.U, (2021), “*Türk Vergi Hukukunda İzaha Davet Kurumu*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Edizdoğan, N., Taş, M, Çelikkaya, A., (2007), “*Vergi Ceza ve Yargılama Hukuku*”, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.

- Erol, A, (2010), “*Vergi İncelemesi & Mükellef Hakları*”, İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası, İstanbul.
- Gözübüyük, Ş, (2017), “*Yönetmelik Yargısı*”, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Güneş, G, (2008), “*Verginin Yasallığı İlkesi*”, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- Güneş, K., T., (2017). “*Vergi Usul Hukuku’nda Re’sen Araştırma İlkesi*”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Hesap Uzmanları Derneği, (2020), “*Beyanname Düzenleme Kılavuzu, 2-Kurumlar Vergisi*”, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul.
- İtişgen, R, (2013), “*Kişinin Kendini Suçlamaya Zorlanamaması İlkesi (Nemo Tenetur İlkesi) ve Susma Hakkı*”, On İki Levha Yayınları, İstanbul,
- Kalaycı, S, (2008), “*Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*”, Asil Yayıncılık, Ankara.
- Kaneti, S., Ekmekçi, E., Güneş, G., Kaşıkçı, M., (2019), “*Vergi Hukuku*”, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Karasar, N., (2003), “*Bilimsel Araştırma Yöntemi*”, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Karakaş, E., Sonsuzoğlu, E., (2000), “*Çeşitli Ülkelerde Anayasal İlkeler ve Türk Vergi Sisteminin Bu Açından Değerlendirilmesi*”, Anayasal Mali Düzen, XIII. Türkiye Maliye Sempozyumu, 14-16 Mayıs 1998, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Karataş, D., N., (2018), “*Vergi Uyuşmazlıklarında Uzlaşma ve Alternatif Çözüm Yolları*”, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Karakoç, Y, (1997), “*Türk Vergi Ceza Hukukunda Pişmanlık ve İslah*”, 2. Bası, DEÜHF Döner Sermaye İşletmesi Yayınları, Yayın No:76, İzmir.
- Karakoç, Y, (2000), “*Vergi Yargılaması Hukuku’nda Süreler*”, Yetkin Yayınları, Ankara.

- Karakoç, Y, (2015), “*Vergi Anlaşmazlıklarının/Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları*”, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Karakoç, Y, (2017), “*Vergi Yargılaması Hukuku*”, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Karakoç, Y, (2019), “*Genel Vergi Hukuku*”, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Mutluer, M, K., (2008), “*Vergi Genel Hukuku*”, 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Onay, İ, (2017), “*Örtülü Sermaye-Teorik Açıklamalar-Uygulamaları Soru ve Cevaplar*”, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul.
- Organ, İ, (2008), “*Vergi Denetimi ve Türkiye Uygulaması*”, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Öncel, M., Kumrulu, A., Çağan, N., Göker, C., (2019), “*Vergi Hukuku*”, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Öner, E, (2019), “*Türk Vergi Sistemi*”, 9. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- Özdamar, K, (2004), “*Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi (Çok Değişkenli Analizler)*”, Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- Rençber, A, (2017), “*Kabahatler Genel Teorisi Açısından Vergi Kabahatleri*” 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Sarıcaoğlu, E, (2017), “*Vergi Suç ve Kabahatleri Bakımından Yorum ve İspat*”, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Soydan, B, (2015), “*Türk Vergi Hukukunda Vergi İncelemesi*”, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Şenyüz, D. (2020), “*Vergi Ceza Hukuku*”, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Baskı, Ekin Yayınevi Bursa.
- Şenyüz, D., Yüce, M., Gerçek, A., (2020), “*Vergi Hukuku (Genel Hükümler)*”, Ekin Yayınevi, Bursa.

Şin, S, (2005), “*Avrupa Birliği ve Türkiye’de Vergi Yapısı, Denetimi ve İdari İşlemlerde Mükellef Hakları*” İTO Yayını, Yayın Numarası: 2005/17, İstanbul.

Taşdelen, A, (2010) “*Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri*”, 1. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.

Tekin, F., Çelikkaya, A, (2016), “*Vergi Denetimi*”, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Uzunöner, M, (2020), “*Vergi Hukukunda İzaha Davet Kurumu*”, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

Yavaşlar, F.B, (2013), “*Vergi Ödevi İlişkisinin Tarafları Üzerinden Alman Vergilendirme Usulü*”, Seçkin Yayınları, Ankara.

Yılmaz, E, (2011), “*Hukuk Sözlüğü*”, 10. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara.

Makaleler

Arslan, C., M., (2017), “*Buyurun İzaha*”, Vergi Dünyası, S.433, 64-72.

Ateş, M., S, (2019), “*Vergiye Gönüllü Uyumda İzaha Davet Müessesesi*”, Maliye Araştırmaları 3, S. Ateş Oktar & Yasemin Taşkın (Eds), On İki Levha, 70-83.

Bayar, E, (2017), “*Kurumlar Vergisi Beyannamesinde Beyan Edilen Geçmiş Yıl Zararlarına İlişkin Mahsup Hakkı İzleyen Yıllarda Kullanılabilir Mi?*”, Vergi Dünyası, S.432. 125-128.

Bayraklı, H. H., Hatipoğlu, M, (2018), “*İzaha Davet ve İzah Üzerine Yapılacak İşlemlerin Davaya Konu Olması*”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.9, S.2, 561-592.

Bayraktar, H., T., (2019), “*Taşınmaz Satış Kazancı İstisnasına İlişkin Özellikli Konular*”, Vergi Dünyası, S.451. 79-83.

Biyan, Ö, (2016), “*İdari Aşamada Yeni Bir Çözüm Yolu: İzaha Davet*”, Bilanço Dergisi, S.162, 46-49.

- Bozdoğan, D., Çataloluk, C, (2018), “*Vergi Usul Kanununda Yer Alan “İzaha Davet” Kurumunun Değerlendirilmesi ve Öneriler*”, Journal of International Management, Educational and Economics Perspectives 6(1), 42-56.
- Budak, T, (2007), “*Türk Vergi Hukukunda Vergi Adaleti: Anayasal Vergilendirme İlkeleri*”, Vergi Dünyası, S.308.
- Budak, T, (2009), “*Türk Vergi Hukukunda İhbar ve İhbar İkramesi*”, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, S.52, 41-62.
- Buyruk, A., Ö, (2016), “*2015 Takvim Yılında Elde Edilen Gayrimenkul Sermaye İratlarının Vergilendirilme Esasları*”, Vergi Dünyası, S.415, 83-92.
- Buyrukoğlu, S., Toparlak, E, (2018), “*Avantaj ve Dezavantajlarıyla İzaha Davet Müessesesi*”, Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 5(1), 57-68.
- Bülbül, D, (2017), “*Mükellef Hakları ve Vergi Denetiminde Yeni Bir Yaklaşım: İzaha Davet Müessesesi*”, C.13, S.153, 2123-2134.
- Ciddi, O, (2019), “*İdare'nin Takdir Yetkisi ve Vergi Hukukuna Yansımaları*”, Mali Hukuk Dergisi, C.15, S.170, 327-350.
- Coşkun, E, (2019), “*Mükellef Hakları Kapsamında İzaha Davet ve Uzlaşma Müessesesi*”, Vergi Sorunları, S.370, 61-75.
- Denge YMM, Sirküler, (2017), “*Kanuni Süresinden Sonra İhtirazi Kayıtlı Beyanname Verilip Verilmeyeceğine Tartışması Üzerine Bir Anayasa Mahkemesi Kararı*”, S.120
- Değirmendereli, A, (2014), “*Alman Vergi Sisteminde Vergi İncelemesi*”, 29. Türkiye Maliye Sempozyumu, 16-20 Mayıs 2014, Antalya.
- Diliçikık, A, (2016), “*Kentsel Dönüşüm Kapsamında Yenilenen Binaların Satışında Değer Artış Kazancı*”, Vergi Dünyası, S.419, 113-124.
- Doğan, U, (2015), “*Vergi Teknolojileri*”, Vergi Sorunları, S.322, 9-40.

- Doğan, A, Kabayel, M, (2018), “*Vergi Hukukunda İzaha Davet Uygulaması*”, Vergi Raporu, S.224, 58-66.
- Doğrusöz, B (2017), “*İhtirazi Kayıt Hakkı ve Yargı Yaklaşımı*”, Yaklaşım Dergisi, S.290.
- Durmuş, N.K, (2016a), “*Türk ve Fransız Vergi Hukuku Kapsamında Mükelleflerin Korunması*”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S.48, 99-122.
- Durmuş, N.K, (2016b), “*Vergi Uyuşmazlıklarında Barışçıl Çözüm Yolları: Fransa Örneği*”, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.1, 47-76.
- Erdem, T, (2017), “*Vergi Usul Kanununda Yeni Bir Kurum “İzaha Davet”*”, Vergi Sorunları, S.347, 150-161.
- Fahran, F, (2017), “*İzaha Davette (VUK Md. 370), Sahte veya Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Kullanma Fiiline Uygulanan İndirimli Vergi Ziyat Cezası ile VUK’un 359. Maddesinde Aynı Fiile Uygulanan Cezaların, Hukuki Değerlendirilmesi-IP*”, Yaklaşım, S.292.
- Ford, J. K., MacCallum, R. C., Tait, M, (1986). “*The Applications of Exploratory Factor Analysis in Applied Psychology: A Critical Review And Analysis*”, Personnel Psychology, 39, 291-314.
- Gelir İdaresi Başkanlığı, (2014), “*Mükelleflerin Hakları ve Ödevleri Rehberi*”, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, Yayın No:185.
- Gökkaya, M, (2017), “*İzaha Davet Müessesesi ile Tebliğ Taslağına İlişkin Görüş ve Öneriler*”, Vergi Raporu Dergisi, S.215, 28-37.
- Gündüz, F, (2017a), “*Maliye İdaresi İle Mükellef Arasındaki Uyuşmazlıkta Yeni Bir Müessese; İzaha Davet*”, Yaklaşım, S.297.
- Gürel, O, (1965), “*Vergi Reformları-Ortalama Kar Haddi Müessesesi-Gider Bildirimi Esası-Uzlaşma-Ceza İndirimleri*”, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, C.0, S.11, 61-72.

- Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı (2018), “*İzah Değerlendirme Komisyonları Çalışmalarına İlişkin Rehber*”.
- Hepaksaz, E., Avcı, O, (2018), “*Vergi Uyuşmazlıklarında Alternatif Çözüm Yolları (İzaha Davet Müessesesi ve Mükellef Hakları Bağlamında Değerlendirmeler)*”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.23, 759-772.
- Karakoç, Y, (2013), “*Anayasal Vergilendirme İlkeleri Üzerine Bir Değerlendirme*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.15, Özel Sayı, 1259-1308.
- Manhire, J, (2015), “*What Does Voluntary Tax Compliance Mean? A Government Perspective*”, University of Pennsylvania Law Review Online 164 (11), 11-17.
- Musaballı, H, (1960), “*Gelir Vergisinde Servet Beyanı*”, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, C.0, S.6, 109-118.
- Mutlu, E, (2022), “*Örtülü Sermaye Müessesesinde “%50” Oran Uygulamasına İlişkin Nitelikli Bir Durum: Sıfır/Negatif Özsermaye Hali*”, Vergi Dünyası, S.491, 39-44.
- Nadaroğlu, H, (1965), “*Vergi Kontrolünde Gider Esası Müessesesi*”, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, C.0, S.11, 73-81.
- Odçıkın, A, (2020), “*İzaha Davet Müessesesi*”, Prof. Dr. Nami Çağan Anısına Armağan, Atılım Üniversitesi Yayınları, Ankara, 429-452.
- Oğur, R., Tekbaş, F, (2003), “*Anket Nasıl Hazırlanır?*”, Sürekli Tıp Eğitim Dergisi, S. 12(9), 336-240.
- Öztürk, N, (2017), “*“İzaha Davet” Müessesesi Uygulamaya Geçiyor*”, Yaklaşım, S.297.
- Rakıcı, C., Atak, O, (2019), “*Türkiye’deki Vergi Denetim Yapısı ile Bazı Gelişmiş Ülkelerdeki Vergi Denetim Yapılarının Karşılaştırılması*”, Vergi Raporu Dergisi, S.242, 11-30.

- Rençber, A., (2018), “*Vergi Hukukunda İzaha Davet Kurumu ve Kurumun Hukuki Değerlendirmesi*”, Vergi Sorunları, S.352, 136-149.
- Safran, S., (2018), “*Vergi Hukukunda Yeni Bir Düzenleme: İzaha Davet*”, İstanbul Barosu Dergisi, S.2018/1, 32-42.
- Sezer, O., (2018), “*İzaha Davet Müessesesi: Kuramsal Çerçeve, Uygulama ve Değerlendirme*”, Mali Hukuk Dergisi, C.14, S.164, 2395-2410.
- Soydan, B., Y., (2005). “*Vergi Hukukunda Susma Hakkı (vuk, 359) (a) (2)'nin Anayasaya Aykırılığı Sorunu*” Vergi Dünyası, S.285, 24-33.
- Şanver, C., Demirtaş, N., (2022), “*İzaha Davet Komisyonu Üyelerinin İzaha Davet Müessesine Bakışı: Ankara Örneği*”, Vergi Dünyası, S.495, 18-30.
- Şanver, C., Oktar, A., (2013), “*Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Vergi Güvenlik Önlemleri ve Mükelleflerin Ba-Bs Bildirimlerine Bakışı Araştırması*”, Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2013, C.1, S.1, 1-23.
- Şentürk, S., H., (2014), “*Vergiye Gönüllü Uyum Sağlanmasında Fayda İlkesinin Rolü*”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.9, S.3, 129-143.
- Şirin, Z., E., (2012), Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler, Yenisey, F., Güneş, G., Şirin, Z., E., (Editörler), “*Vergi Hukukunun Anayasal Temellerinin Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Değerlendirilmesi*”, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Turna, F., (2022), “*Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye de İzaha Davet Uygulamasının Karşılaştırılması*”, Legal Mali Hukuk Dergisi, 28(212).
- Üstün, Ü., S. (2011) “*Maliye Bakanlığının Vergi Kabahatlerini Belirleme Yetkisi*”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XV(1-2), 25-57.
- Yayla, E., Bayar, E., (2019), “*İhtirazi Kayıtlı Verilen Düzeltme Beyannameleriyle İlgili Açılan Vergi Davalarının Esastan İncelenmeden*

Reddi Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlali", Mali Hukuk, S.172, 805-814.

Yaşın, M, (2007), "*Vergi Ceza Hukukunda Pişmanlık Müessesesi*", Yaklaşım, S.174.

Yavaşlar, F., B, (2006), "*İdari Nitelikli Vergi Suç ve Cezaları*", Vergi Dünyası, S.299, 131-178.

Yavaşlar, F., B, (2017), "*İzaha Davet*"-Saptanabilenler, Sorular ve Sorunlar-", Vergi Dünyası, S.433, 6-14.

Yılmaz, Y, (2019), "*Alman Vergi Sistemi ve Vergi Denetimine Genel Bir Bakış*", Vergi Raporu, S.237, 11-27.

Zyunpur, M., J., Bonner, C., V., Tay, L, (2023), "*Structural Equation Modeling in Organizational Research: The State of Our Science and Some Proposals for Its Future*", Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, 10(495–517).

Tezler

Başkan, H., İ., (2016), "*Vergi Denetiminin Etkinliği, Yaşanan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri: Vergi Müfettişleri Perspektifinden Teorik Ve Uygulamalı Çalışma*", Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İşletme Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kahramanmaraş.

Boğa, Y., E., (2021), "*Zootekni Verilerinde Path Analizi Yönteminin İncelenmesi*", Çukurova Üniversitesi, Zootekni Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Odçıkın, A, (2021), "*Vergi Hukukunda İzaha Davet Kurumu*", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Narter, E., C. (2021), "*Türk Vergi Usul Hukukunda Bir Mutabakat Yöntemi Olarak İzaha Davet*", Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.

Elektronik Yayınlar / İnternet

- WEB_1, (2023), “*Türk Dil Kurumu Sözlükleri*”, <https://sozluk.gov.tr/>, 09/01/2023.
- WEB_2, (2017), [İzaha Davet Müessesesi | İzaha Davet Müessesesinin Detayları Tebliğ İle Belirlendi. - Verginet](#), 09/01/2023.
- WEB_3, (2022), Simone Johnson, Business Daily News Web Site, [What is a Tax Audit? - businessnewsdaily.com](#), 11/01/2023.
- WEB_4, Alyssa Maloof Whaltery, [What to Do When You Receive an IRS Audit Letter - Atlanta Tax Lawyers \(atltaxlawyers.com\)](#), 11/01/2023.
- WEB_5, Levy&Associates Web Site, <https://www.levytaxhelp.com/the-types-of-irs-audit/>, 11/01/2023.
- WEB_6, (2022), Tax Payer Advocate Service Web Site, [NTA Blog: Lifecycle of a Tax Return: Correspondence Audits: Increased Communication Alternatives Are in Progress - TAS \(irs.gov\)](#), 11/01/2023.
- WEB_7, IRS Web Site, [Understanding Your IRS Notice or Letter | Internal Revenue Service](#), 11/01/2023.
- WEB_8, (2021), J. P. Finet, <https://www.findlaw.com/tax/tax-problems-audits/the-tax-return-audit-process.html>, 11/01/2023.
- WEB_9, (2022), Ministère De L'économie Des Finances Et De La Souveraineté Industrielle Et Numérique Web Site, https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgfip/controle_fiscal/organisation_fonctionnement/charte_contribuable_2022_janvier.pdf?v=1670509502, 12/01/2023.
- WEB_10, (2022), “*About compliance checks: CC/FS1a*”, HM Revenue&Customs, <https://www.gov.uk/government/publications/general-information-about-compliance-checks-ccfs1a>, 14/01/2023.

- WEB_11, (2022), “*İzaha Davet Broşürü*”, Gelir İdaresi Başkanlığı, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/beyannamerehberi/2022/izaha_davet_uygulamasi_brosuru.pdf, 14/01/2023.
- WEB_12, (2021), “*Faaliyet Raporu-2021*”, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2022/04/VDK-2021-Birim-Faaliyet-Raporu.pdf>, 15/01/2023.
- WEB_13, (2022), “*Vergilerde Pişmanlıkla Beyan Uygulaması Rehberi*”, Gelir İdaresi Başkanlığı, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/beyannamerehberi/2022/ver_pis_beyan_uyg_rehberi.pdf, 15/01/2023.
- WEB_14, “*Hukuk Sözlüğü*”, Adalet Bakanlığı Web Site, <https://soz-luk.adalet.gov.tr/>, 19/01/2023.
- WEB_15, (2016), “*Vergi Hukukunda Yeni Bir Müessese: İzaha Davet*”, Turgut Candan Web Site, <https://turgut-candan.com/2016/08/15/vergi-usul-hukukunda-yeni-bir-muessese-izaha-davet/>, 19/01/2023.
- WEB_16, (2016), “*Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Broşürü*”, Gelir İdaresi Başkanlığı, <https://gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/beyannamerehberi/2020muhtasarprimbrosur.pdf>, 19/01/2023.
- WEB_17, “*Tek Düzen Hesap Planı*”, İSMMM, <https://www.ismmm.org.tr/dosya/415/Mevzuat-Dosya/tekduzhesaplan.pdf>, 24/01/2023.
- WEB_18, (2017), Özgür Biyan, Özgür Biyan Web Site, “*İzaha Davet Müessesinin Detayları Belirlendi*”, [İzaha Davet” Müessesesinin Detayları Belirlendi. – Prof. Dr. Özgür Biyan \(ozgurbiyan.com\)](https://www.ozgurbiyan.com), 27/01/2023.
- WEB_19, (2017), Bumin Doğrusöz, “*İzaha Davet ve Olası Sorunlar*”, [İzaha davet ve olası sorular - Dünya Gazetesi \(dunya.com\)](https://www.dunya.com), 01/02/2023.

WEB_20, (2017), Funda Başaran Yavaşlar, ““İzaha Davet” Cui Bono? 50.000 TL ve Altında Tutarlı Faturalar Enflasyonuna Doğru Bir Gidışat Mı?”, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/izaha-davet-cui-bono-50000-tl-ve-altinda-tutarli-faturalar-enflasyonuna-dogru-bir-gidisat-mi/376255>, 05/02/2023.

WEB_21, (2022), Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, “2022 Faaliyet Raporu”, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/17/2023/03/Vergi-Denetim-Kurulu-Baskanligi-2022-Yili-Faaliyet-Raporu.pdf>, 21/05/2023.

WEB_22, “Sosyolojide Nicel ve Nitel Araştırma Yöntemleri”, Bingöl Üniversitesi Web Site, <https://www.bingol.edu.tr/media/204988/sayt-bolum8-Sosyolojide-Nicel-ve-Nitel-Arastirma-Yontemleri.pdf>, 21/05/2023.

Mevzuat

Anayasa Mahkemesi’nin 27/2/2019 Tarihli ve 2015/15100 Başvuru Numaralı Kararı

2 Seri No.lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliğ

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu

350 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

368 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

482 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ

519 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu

2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası

5326 Sayılı Kabahatler Kanunu

5421 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu (Mülga)

6728 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun

7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

7456 Sayılı 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi için Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği

Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

20/12/2021 Tarih ve 2021/DK-1/1 Sayılı Vergi Denetim Kurulu Danışma Komisyonu Kararı